

Finansutskottets betänkande 2020/21:FiU49

Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till extra ändringsbudget. I propositionen föreslår regeringen lagändringar som innebär att den tillfälliga skatte- och avgiftsfriheten för förmån av fri parkering i anslutning till arbetsplatsen och för gåvor till anställda som gällde under en del av 2020 förlängs till att även gälla under 2021. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2021. Vidare föreslår regeringen att s.k. tillfälliga anstånd med inbetalning av skatt ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder och att nivån på anståndsavgiften ska sänkas. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 26 april 2021.

I propositionen föreslås också ökade medel för att förlänga ersättningar inom sjukförsäkringen och för sjuklönekostnader samt för att förlänga omställningsstödet, omsättningsstödet till enskilda näringsidkare och stödet till handelsbolag. Ökade medel föreslås också för ytterligare stöd till kultur och idrott, i form av bl.a. ett nytt evenemangsstöd, samt till lovaktiviteter för barn och unga. Slutligen lämnas förslag om ökade medel för fortsatta insatser som rör vaccinering mot covid-19 och åtgärder för att motverka ytterligare smittspridning.

Förslagen i propositionen innebär att anvisade medel på statens budget ökar med 23,3 miljarder kronor 2021 och att statens inkomster minskar med 3,2 miljarder kronor 2021. Statens finansiella sparande försämras med 23,8 miljarder kronor 2021, vilket motsvarar 0,5 procent av BNP, och statens lånebehov ökar med 26,4 miljarder kronor 2021.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå det motionsyrkande som inkommit med anledning av propositionen.

Utskottet föreslår också, med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen, att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om att Folkhälsomyndigheten får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 21 000 000 000 kronor. Det innebär en ökning med 10 000 000 000 kronor jämfört med riksdagens tidigare beslut.

I betänkandet finns en reservation (KD) och två särskilda yttranden (SD, V).

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas i kammaren.

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:166 Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset.

Ett yrkande i en följdmotion.

Utskottet lägger på eget initiativ fram ett förslag om att regeringen ska bemyndigas att för 2021 besluta att Folkhälsomyndigheten får en utökad låneram för att ingå ytterligare avtal om vaccin mot covid-19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Utskottets överväganden	9
Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset	9
Reservation	22
Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (KD)	22
Särskilda yttranden	24
1. Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (SD)	24
2. Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (V)	25
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	26
Propositionen	26
Följdmotionen	26
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens förslag till ändrad inkomstberäkning, ändrade utgiftsramar och ändrade och nya anslag	27
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens lagförslag	29
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag 2021	27
Tabell 2 Specifikation av ändrad beräkning av statens inkomster för 2021	28

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset

Ändringar i statens budget för 2021

Riksdagen

- a) godkänner ändrad beräkning av inkomster i statens budget för 2021 enligt regeringens förslag,
- b) godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade och nya anslag enligt regeringens förslag,
- c) bemyndigar regeringen att för 2021 besluta att Folkhälsomyndigheten får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 21 000 000 000 kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:166 punkterna 3 och 4.

Lagstiftning som ligger till grund för ändringar i statens budget

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda,
2. lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:166 punkterna 1 och 2.

Utvärdering av regeringens förslag

Riksdagen avslår motion

2020/21:3978 av Jakob Forssmed m.fl. (KD).

Reservation (KD)

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 20 april 2021

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Elisabeth Svantesson (M), Gunilla Carlsson (S), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Emil Källström (C), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Jakob Forssmed (KD), Ingemar Nilsson (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Magdalena Schröder (M) och Ilona Szatmari Waldau (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2020/21:166 Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset. I propositionen föreslås lagändringar som innebär att den tillfälliga skatte- och avgiftsfriheten för förmån av fri parkering i anslutning till arbetsplatsen och för gåvor till anställda som gällde under en del av 2020 förlängs till att även gälla under 2021. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2021. Vidare föreslås att s.k. tillfälliga anstånd med inbetalning av skatt ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder och att nivån på anståndsavgiften ska sänkas. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 26 april 2021. I propositionen föreslås också ändringar i statens budget. Medel föreslås tillföras för att förlänga ersättningar inom sjukförsäkringen och för sjuklönekostnader samt för att förlänga omställningsstödet, omsättningsstödet till enskilda näringsidkare och stödet till handelsbolag. Medel föreslås också tillföras för ytterligare stöd till kultur och idrott, i form av bl.a. ett nytt evenemangsstöd, samt till lovaktiviteter för barn och unga. Slutligen föreslås medel tillföras för fortsatta insatser som rör vaccinering mot covid-19 och åtgärder för att motverka ytterligare smittspridning.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

I betänkandet behandlar utskottet också ett yrkande i en följdmotion som lämnats med anledning av propositionen.

Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens förslag till ändrad inkomstberäkning, ändrade utgiftsramar och ändrade och nya anslag för 2021 finns i bilaga 2 och regeringens lagförslag finns i bilaga 3.

Utskottet har till följd av den korta beredningstiden inte gett andra utskott tillfälle att yttra sig.

I betänkandet lägger utskottet fram ett eget förslag med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen om att bemyndiga regeringen att för 2021 besluta att Folkhälsomyndigheten får en utökad låneram för att ingå ytterligare avtal om vaccin mot covid-19.

Skäl för ändringar i statens budget

Enligt riksdagsordningen får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret (9 kap. 6 § första stycket). En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag till ändringar i budgeten får dock lämnas vid

andra tillfällen om regeringen anser att det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

Spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 innebär fortsatt allvarliga konsekvenser för företag och individer. Regeringen har därför, utöver denna proposition, lämnat fem propositioner med förslag till ändringar i statens budget för 2021. Propositionerna har avsett

- stöd till företag, medel för vaccinering och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:77, bet. 2020/21:FiU40, rskr. 2020/21:175–181)
- vissa ändrade regler inom sjukförsäkringen (prop. 2020/21:78, bet. 2020/21:FiU41, rskr. 2020/21:213–215)
- förstärkta stöd till företag, nedsättning av arbetsgivaravgifter för unga och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:83, bet. 2020/21:FiU42, rskr. 2020/21:182–184)
- förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:84, bet. 2020/21:FiU43, rskr. 2020/21:199–205)
- förlängda och förstärkta stöd vid korttidsarbete och omställningsstöd för företag med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:121, bet. 2020/21:FiU44, rskr. 2020/21:229–231).

Regeringen anser i propositionen att det finns särskilda skäl att lämna förslag till ändringar i statens budget för 2021 eftersom smittspridningen fortfarande är på en hög nivå och de skärpta restriktionerna har kvarstått. Smittspridningen bedöms fortsätta att få betydande konsekvenser för samhället och den ekonomiska tillväxten. Regeringen anser därför att det finns behov av att skyndsamt vidta fler åtgärder för att begränsa smittspridningen, skydda riskgrupper och förlänga och förstärka stöd till företag, kultur och idrott samt i övrigt dämpa smittspridningens negativa konsekvenser på samhället.

Mot den bakgrunden anser regeringen också att det finns synnerliga skäl för riksdagen att besluta om förkortad motionstid. Regeringen föreslår att motionstiden förkortas till sex dagar.

Enligt 9 kap. 13 § riksdagsordningen får riksdagen, om en proposition måste behandlas skyndsamt, på förslag av regeringen besluta om kortare motionstid om det finns synnerliga skäl. Propositionen överlämnades till riksdagen den 6 april 2021. Vid bordläggningen av propositionen samma dag beslutade riksdagen, i enlighet med regeringens förslag, att förkorta motionstiden till sex dagar. Motionstiden löpte ut den 12 april 2021. Propositionen hänvisades till finansutskottet den 7 april 2021.

Ändringar i statens budget beslutas genom ett enda beslut. Endast om ändringarna är mycket omfattande får beslut fattas i två steg (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Tillkännagivanden

I propositionen lämnar regeringen förslag till åtgärder med anledning av tre tillkännagivanden från riksdagen. Det handlar om att förlänga skatte- och avgiftsfriheten för förmån av fri parkering och gåva till anställda, om att sänka den årliga sammantagna räntekostnaden för anstånd med skattebetalningar samt om att införa ett garantistöd till kultur och idrott (bet. 2020/21:SkU32, rskr. 2020/21:159, bet. 2020/21:FiU40, rskr. 2020/21:175 och bet. 2020/21:FiU44, rskr. 2020/21:231). Med de åtgärder som föreslås i propositionen anser regeringen att tillkännagivandena som avser en förlängning av skatte- och avgiftsfriheten för förmån av fri parkering och gåva till anställda samt sänkningen av den årliga sammantagna räntekostnaden för anstånd med skattebetalningar är slutbehandlade. När det gäller garantistöd till kultur och idrott anser regeringen att tillkännagivandet inte är slutbehandlat. Stödet förutsätter enligt regeringen godkännande av Europeiska kommissionen.

Utskottets överväganden

Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag och godkänner förslaget om en ändrad inkomstberäkning. Vidare godkänner riksdagen ändrade utgiftsramar och anvisar ändrade och nya anslag enligt regeringens förslag samt bemyndigar regeringen att för 2021 besluta att Folkhälsomyndigheten får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 21 000 000 000 kronor. Anvisade medel på statens budget ökar med 23,3 miljarder kronor 2021, och inkomsterna i statens budget minskar med 3,2 miljarder kronor 2021. Statens finansiella sparande försvagas med 23,8, vilket motsvarar 0,5 procent av BNP. Statens lånebehov ökar med 26,4 miljarder kronor.

Riksdagen avslår motionsyrkandet.

Jämför reservationen (KD) och särskilt yttrande 1 (SD) och 2 (V).

Propositionen

Ändringar i statens budget för 2021

Ändringar av statens inkomster

Regeringen föreslår en ny beräkning av statens inkomster för 2021. Den nya beräkningen är en följd av de förslag som lämnas i propositionen om att förlänga skattefriheten för förmån av fri parkering och för gåvor till anställda samt förslaget om att ytterligare utöka möjligheterna att få tillfälliga anstånd med inbetalning av skatt. Enligt beräkningarna väntas statens inkomster minska med ca 3,2 miljarder kronor jämfört med tidigare godkänd beräkning för 2021 (se bil. 2).

Ändringar av statens utgifter

Regeringen föreslår att ramen för *utgiftsområde 1 Rikets styrelse* ökas med 105,2 miljoner kronor 2021.

Regeringen avser att utöka omsättningsstödet till enskilda näringsidkare och stödet till handelsbolag, inklusive kommanditbolag, till att även omfatta perioden mars–juni 2021. Utökningen väntas innebära att länsstyrelserna får tillkommande kostnader för hantering och kontroll av stöden, varför

regeringen föreslår att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. ökas med 104 miljoner kronor 2021.

Mot bakgrund av den fortsatta smittspridningen har regeringen föreslagit att lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen som trädde i kraft den 1 juli 2020 ska fortsätta att gälla till utgången av september 2021 (prop. 2020/21:107)¹. Förslaget väntas innebära att länsstyrelserna får utökade uppgifter, eftersom de ska stödja kommunerna i tillsynsarbetet. Regeringen föreslår därför att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. ökas med 1,2 miljoner kronor 2021.

Regeringen föreslår att ramen för *utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution* ökas med 120 miljoner kronor 2021.

För att stärka företagens möjligheter att överbrygga de ekonomiska konsekvenserna av spridningen av covid-19 avser regeringen att förlänga omställningsstödet till vissa särskilt drabbade företag som för närvarande gäller perioden juni–juli 2020 till att även omfatta perioden augusti 2020–april 2021. Regeringen avser även att förlänga det ordinarie omställningsstödet till att omfatta perioden maj–juni 2021. Förlängningarna väntas innebära att Skatteverket får tillkommande kostnader för hantering och kontroll av stöden, och regeringen föreslår därför att anslaget 1:1 Skatteverket ökas med 120 miljoner kronor 2021.

Regeringen föreslår att ramen för *utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg* ökas med 396,4 miljoner kronor 2021.

Mot bakgrund av regeringens förslag om att lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen ska fortsätta att gälla till utgången av september 2021 (prop. 2020/21:107) anser regeringen att kommunerna bör få ersättning med sammanlagt 60 miljoner kronor för sitt arbete med tillsyn över att lagen och anslutande föreskrifter följs för perioden juni–september 2021. Även regionerna bör enligt regeringen få ersättning med 4,4 miljoner kronor för samma period för det arbete som smittskyddsläkarna behöver utföra i enlighet med lagen och anslutande föreskrifter. Regeringen anser därför att anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård bör ökas med 64,4 miljoner kronor 2021.

I början av februari 2021 fick myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att vara projektledare för utveckling av en digital infrastruktur för vaccinationsbevis, medan E-hälsomyndigheten och Folkhälsomyndigheten fick i uppdrag att bl.a. delta i Europeiska kommissionens respektive Världshälsoorganisationens arbete med vaccinationsbevis. En första redovisning från myndigheterna visar att kostnaderna för den lösning för vaccinationsbevis som bedöms vara mest ändamålsenlig beräknas uppgå till 30 miljoner kronor. Kostnaderna innefattar utveckling av en teknisk arkitektur för vaccinationsbevis och förvaltning av systemet under den återstående delen

¹ Propositionen bereds av socialutskottet i bet. 2020/21:SoU34. Beslut och debatt är planerade till den 5 maj 2021.

av året. Regeringen anser därför att anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård bör ökas med 30 miljoner kronor 2021.

Statligt stöd till företag som utför patienttransporter med ambulansflyg på uppdrag av hälso- och sjukvården kan för närvarande lämnas för perioden januari–juni 2021. För att säkerställa en fortsatt tillgång till ambulansflygtransporter även under sommaren anser regeringen att det statliga stödet bör förlängas t.o.m. den 15 augusti 2021 och att anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård bör ökas med 12 miljoner kronor 2021.

Sammantaget föreslår regeringen att anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård ökas med 106,4 miljoner kronor 2021.

Den pågående spridningen av covid-19 medför enligt regeringen extra kostnader för Folkhälsomyndigheten. Utöver nationella informationsinsatser ska även riktade informationsinsatser genomföras till grupper där benägenheten att vaccinera sig är låg, detta för att bidra till en högre vaccinationstäckning mot covid-19. Regeringen anser därför att anslaget 2:1 Folkhälsomyndigheten bör ökas med 60 miljoner kronor 2021. Regeringen bedömer också att myndigheten behöver tillföras resurser motsvarande 30 miljoner kronor 2021 för att förstärka sin kapacitet inom bl.a. it- och säkerhetsområdet. Sammantaget föreslår regeringen att anslaget 2:1 Folkhälsomyndigheten ökas med 90 miljoner kronor 2021.

I propositionen konstaterar regeringen att många barn och unga har fått avstå aktiviteter och socialt umgänge med andra barn och unga som en följd av spridningen av covid-19. Lovaktiviteter för barn och unga bedöms kunna bidra till att underlätta deras situation och livsförutsättningar, varför regeringen avser att införa ett riktat statsbidrag till kommunerna för avgiftsfria och smittsäkra lovaktiviteter under lovtillfällena 2021. Regeringen föreslår därför att anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. ökas med 200 miljoner kronor 2021.

Regeringen föreslår att ramen för *utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning* ökas med 6 miljarder kronor 2021.

Även om arbetet med vaccinering mot covid-19 pågår bedöms smittspridningen fortfarande vara på en hög nivå. Det innebär enligt regeringen att det fortfarande finns behov av att skydda riskgrupper. Enligt 2 kap. 5 a § socialförsäkringsbalken får regeringen, vid extraordinära händelser i fredstid, utfärda föreskrifter om undantag från vissa bestämmelser om bl.a. sjukpenning och smittbärrpenning. Med stöd av dessa bestämmelser har det införts särskilda ersättningar till vissa riskgrupper och vissa anhöriga till personer i riskgrupp för att bidra till ett ökat skydd för de individer som löper störst risk att drabbas av ett allvarligt sjukdomsförlopp vid insjuknande i covid-19.

Regeringen bedömer att ersättningar till vissa riskgrupper och vissa anhöriga till personer i riskgrupp bör kunna lämnas för tiden fram t.o.m. den 30 juni 2021. Även ersättningen för karensavdrag och karensdagar till egenföretagare samt regleringen av uppskjutet krav på läkarintyg bör enligt regeringen förlängas t.o.m. den 30 juni 2021. Sammantaget föreslår regeringen

därför att anslaget 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ökas med 850 miljoner kronor 2021.

Till följd av den fortsatta spridningen av covid-19 bedömer regeringen att ersättningen för kostnader för sjuklön utöver det normala bör förlängas t.o.m. den 30 juni 2021. Även undantaget från kravet på läkarintyg bör enligt regeringen förlängas t.o.m. den 30 juni 2021 för att begränsa smittspridningen och avlasta hälso- och sjukvården. Anslaget 1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader bör därför enligt regeringen ökas med 2,6 miljarder kronor 2021.

Vidare beräknas utgifterna för sjuklönekostnader bli högre än vad som tidigare beräknats, dels på grund av eftersläpningar i krediteringen av ersättningen, dels på grund av att arbetsgivarnas ersättningsanspråk har blivit större än beräknat. Anslaget 1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader bör därför enligt regeringen ökas med 2,6 miljarder kronor 2021.

Sammantaget föreslår regeringen att anslaget 1:7 Ersättning för höga sjuklönekostnader ökas med 5,2 miljarder kronor 2021.

Socialstyrelsen har bedömt att covid-19 utgör en särskild risk för gravida och att fler gravida därmed kan komma att få rätt till graviditetsspenning. Det beräknas medföra fler ärenden under 2021 och därmed ökade kostnader för Försäkringskassan. Regeringen föreslår därför att anslaget 2:1 Försäkringskassan ökas med 20 miljoner kronor 2021.

Regeringen föreslår att ramen för *utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn* ökas med 0,85 miljoner kronor 2021.

Med anledning av att smittspridningen fortfarande är på en hög nivå bedömer regeringen att viss tillfällig föräldrapenning bör kunna lämnas för tiden fram t.o.m. den 30 juni 2021. Regeringen föreslår därför att anslaget 1:2 Föräldraförsäkring ökas med 0,85 miljoner kronor 2021.

Regeringen föreslår att ramen för *utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid* ökas med 2,4 miljarder kronor 2021.

Spridningen av covid-19 och de restriktioner som införts med anledning av sjukdomen medför enligt regeringen omfattande negativa ekonomiska konsekvenser för kulturaktörer i hela landet. De fortsatt begränsade möjligheterna att bedriva verksamhet medför låga eller uteblivna intäkter. Mot den bakgrunden bedömer regeringen att hittills anvisade medel inte är tillräckliga. För att mildra de ekonomiska konsekvenserna och möjliggöra viss verksamhet under rådande förutsättningar samt för aktörerna att starta upp sin verksamhet igen anser regeringen att ytterligare medel bör tillföras och att anslaget 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete därför bör ökas med 840 miljoner kronor 2021. Enligt regeringen är anslagsökningen en av de åtgärder som regeringen avser att vidta med anledning av riksdagens tillkännagivande om garantistöd till kultur och idrott.

För att mildra de ekonomiska konsekvenserna och för att öka möjligheterna till fortsatt verksamhet för regionala och lokala kulturverksamheter anser

regeringen att ytterligare medel bör tillföras och föreslår därför att anslaget 1:6 Bidrag till regional verksamhet ökas med 40 miljoner kronor 2021.

Stiftelsen Drottningholms Slottsteater, Unga Klara AB och Voksenåsen AS bedöms få akuta likviditetsproblem under våren och sommaren 2021 och behöver enligt regeringen tillskjutas ytterligare medel. Regeringen föreslår därför att anslaget 2:1 Bidrag till vissa sceninstitutioner ökas med 10,6 miljoner kronor 2021.

För att mildra de ekonomiska konsekvenserna föreslår regeringen också att anslaget 5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer ökas med 188 miljoner kronor 2021, anslaget 8:1 Centrala museer: Myndigheter ökas med 65 miljoner kronor, anslaget 8:2 Centrala museer: Stiftelser ökas med 28 miljoner kronor och anslaget 8:3 Bidrag till vissa museer ökas med 21 miljoner kronor.

Regeringen konstaterar vidare att spridningen av covid-19 och de restriktioner och allmänna råd som införts med anledning av sjukdomen även medför negativa ekonomiska konsekvenser för filmbranschen och att hittills anvisade medel inte är tillräckliga. Regeringen föreslår därför att anslaget 10:1 Filmstöd ökas med 212 miljoner kronor 2021.

Även möjligheten att bedriva olika idrottsverksamheter är enligt regeringen fortsatt begränsad. För att mildra de ekonomiska konsekvenserna, bidra till en jämställd och jämlik idrottsverksamhet samt möjliggöra både viss verksamhet under rådande förutsättningar och för verksamheterna att starta upp igen bör ytterligare medel tillföras. Regeringen föreslår därför att anslaget 13:2 Stöd till idrotten ökas med 1 miljard kronor. Anslagsökningen är enligt regeringen en av de åtgärder som den avser att vidta med anledning av riksdagens tillkännagivande om garantistöd till kultur och idrott.

Regeringen föreslår att ramen för *utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik* ökas med 2 miljoner kronor 2021.

Som en följd av att regeringen avser att utöka omsättningsstödet till enskilda näringsidkare samt till handelsbolag, inklusive kommanditbolag, till att även omfatta perioden mars–juni 2021 väntas Boverket få tillkommande kostnader för att administrera ansökningsförfarandet och att, efter beslut av länsstyrelserna, betala ut stödet. Regeringen föreslår därför att anslaget 1:4 Boverket ökas med 2 miljoner kronor 2021.

Regeringen föreslår att ramen för *utgiftsområde 24 Näringsliv* ökas med 14,1 miljarder kronor 2021.

Regeringen konstaterar i propositionen att smittspridningen är på en fortsatt hög nivå och att det har medfört att de skärpta restriktionerna har kvarstått. Enligt regeringen innebär det att spridningen av covid-19 kommer att ha en fortsatt stor ekonomisk påverkan på många företag under ytterligare en tid. Regeringen anser därför att det finns skäl att utöka omsättningsstödet till enskilda näringsidkare till att även omfatta perioden mars–juni 2021. Mars, april, maj och juni ska utgöra individuella stödperioder. Den sammanlagda nettoomsättningen för respektive månad ska ha minskat med mer än 30 procent för att omsättningsstöd ska betalas ut. Regeringen föreslår därför att

anslaget 1:23 Stöd till enskilda näringsidkare ökas med 2 miljarder kronor 2021.

Av samma skäl anser regeringen att omställningsstödet till vissa särskilt drabbade företag som för närvarande gäller perioden juni–juli 2020 bör förlängas till att även omfatta perioden augusti 2020–april 2021. En förutsättning för stöd bör vara att företaget förlorat minst 25 procent av sin nettoomsättning på grund av vissa särskilt angivna restriktioner jämfört med de månader som utgör referensperioden. Regeringen anser också att det ordinarie omställningsstödet bör förlängas till att även omfatta månaderna maj och juni 2021. En förutsättning för stöd bör vara att företaget förlorat mer än 30 procent av sin nettoomsättning jämfört med motsvarande månad 2019. Regeringen föreslår därför att anslaget 1:24 Omställningsstöd ökas med sammantaget 8,5 miljarder kronor 2021. Förlängningarna förutsätter godkännande av Europeiska kommissionen.

Regeringen anser också att det finns skäl att utöka stödet till handelsbolag till att även omfatta perioden mars–juni 2021. Mars, april, maj och juni ska utgöra individuella stödperioder. Den sammanlagda nettoomsättningen för respektive månad ska ha minskat med mer än 30 procent för att omsättningsstöd ska betalas ut. Regeringen föreslår därför att anslaget 1:26 Stöd till handelsbolag ökas med 644 miljoner kronor 2021.

I propositionen konstaterar regeringen vidare att spridningen av covid-19 har inneburit att bl.a. arrangörer av evenemang har drabbats hårt, eftersom de begränsningar av antalet deltagare som de införda restriktionerna innebär förhindrar dem att bedriva verksamhet. Regeringen avser därför att införa ett nytt ekonomiskt stöd till arrangörer av evenemang som innebär att staten står för delar av den ekonomiska risken om evenemanget inte kan genomföras eller måste begränsas i stor utsträckning till följd av restriktioner för evenemang med anledning av spridningen av covid-19. Utifrån en bedömning av när regelverket för stödet kan beslutas bör stödet omfatta evenemang som planeras äga rum under perioden juli–december 2021. Stödet bör uppgå till högst 70 procent av de kostnader som inte täcks av intäkter eller andra stöd. För att finansiera stödet föreslår regeringen att ett nytt anslag 1:28 Evenemangsstöd förs upp på statens budget med 3 miljarder kronor. Anslaget ska få användas för utgifter för stöd till evenemang som planerats att genomföras under perioden juli–december 2021 men som till följd av restriktioner med anledning av spridningen av covid-19 inte har kunnat genomföras eller begränsats i stor utsträckning. Anslaget ska även få användas för administrativa utgifter som är hänförliga till hanteringen av stödet.

Stödet förutsätter godkännande av Europeiska kommissionen.

Enligt regeringen är det nya evenemangsstödet en av de åtgärder som den avser att vidta i enlighet med riksdagens tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag om ett garantistöd till kultur och idrott (bet. 2020/21:FiU44 punkt 2, rskr. 2020/21:231). Åtgärden ska enligt regeringen ses tillsammans med de stöd till kultur och idrott som regeringen avser att finansiera med de föreslagna medlen inom anslaget 1:2

Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete och anslaget 13:1 Stöd till idrotten inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Tillkännagivandet är enligt regeringen inte slutbehandlat.

Konsekvenser för statens budget

Regeringens förslag i propositionen innebär att anvisade medel ökar med 23,3 miljarder kronor 2021. Ökningen hänförs i huvudsak till omställningsstödet, ersättningen för höga sjuklönekostnader, det nya evenemangsstödet och stödet till enskilda näringsidkare. Utgiftsökningarna försämrar statens finansiella sparande och ökar statens lånebehov med motsvarande belopp.

Regeringens förslag om utökade möjligheter till tillfälliga anstånd, förlängd och utökad skattefrihet för förmån av gåvor till anställda samt förlängd skattefrihet för förmån av fri parkering beräknas minska statens inkomster med 3,2 miljarder kronor 2021. För 2022 beräknas i stället inkomsterna öka med 1,3 miljarder kronor och för 2023 med 1,3 miljarder kronor. Statens lånebehov ökar 2021 men minskar 2022 och 2023 med motsvarande belopp. Statens finansiella sparande försämras däremot med 0,6 miljarder kronor 2021 och 0,1 miljarder kronor 2022. Skillnaden mellan lånebehovet och det finansiella sparandet kan hänföras till förslaget om utökade möjligheter till tillfälliga anstånd. I redovisningen av det finansiella sparandet hänförs skatter till året för den underliggande ekonomiska aktiviteten, medan lånebehovet mäter inbetalningarna av skatt. Förslaget om anstånd med betalning av skatt får därför en annan effekt på lånebehovet än på det finansiella sparandet.

Sammantaget beräknas därmed statens finansiella sparande försämrars med 23,8 miljarder kronor 2021, vilket motsvarar 0,5 procent av BNP. För 2022 försämrars statens finansiella sparande med 0,1 miljarder kronor. Den sammantagna effekten för statens lånebehov är en försvagning med 26,4 miljarder kronor 2021, en förstärkning med 1,3 miljarder kronor 2022 och en förstärkning med 1,3 miljarder kronor 2023.

Förlängd skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda

Från och med den 1 april 2020 gällde den tillfälliga lagen (2020:374) om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda att förmån av fri parkering inte skulle tas upp till beskattning. Enligt samma lag gällde fr.o.m. den 1 juni 2020 att gåvor till en anställd vars värde sammantaget uppgick till högst 1 000 kronor per anställd inte skulle tas upp till beskattning. Den tillfälliga lagen upphörde att gälla vid utgången av 2020.

Syftet med skatte- och avgiftsfriheten för förmån av fri parkering var bl.a. att underlätta för arbetsgivare att erbjuda gratis parkering till anställda som under pågående pandemi måste ta sig till och från sin arbetsplats, och därigenom minska användandet av kollektiva färdmedel och begränsa smittspridningen av sjukdomen covid-19.

Syftet med skatte- och avgiftsfriheten för förmån av gåva var att under en begränsad tidsperiod möjliggöra för arbetsgivare att genom skattefria gåvor till anställda stödja olika branscher inom det lokala näringslivet, öka konsumtionsförmågan generellt och ytterligare lindra de ekonomiska konsekvenser i form av intäktsbortfall som många företag drabbats av till följd av pandemin.

I propositionen konstaterar regeringen att Folkhälsomyndigheten fortfarande råder oss att hålla avstånd i kollektivtrafiken och att undvika resor i rusningstid och att dessa råd kan förväntas fortsätta att gälla under delar av 2021. Regeringen anser därför att det av smittskyddsskäl finns ett fortsatt behov av att kunna ta sig till arbetet på annat sätt än med kollektiva färdmedel, och för att underlätta detta bör fri parkering i anslutning till arbetsplatsen inte förmånsbeskattas. Regeringen föreslår därför att den tillfälliga skattefrihet för förmån av fri parkering i anslutning till arbetsplatsen som infördes 2020 ska förlängas så att den även gäller under 2021.

Eftersom många företag drabbas av inkomstbortfall till följd av de restriktioner och beteendeförändringar som pandemin medfört anser regeringen att det också finns behov av att fortsätta stödja olika branscher inom det lokala näringslivet och öka konsumtionen generellt genom skattefria gåvor till anställda. Regeringen föreslår därför att den tillfälliga skattefrihet för gåvor till anställda som infördes under 2020 förlängs till att gälla även under 2021 samt att beloppsgränsen höjs från tidigare 1 000 kronor per anställd till 2 000 kronor per anställd för att ytterligare stärka den ekonomiska återhämtningen.

Lagändringen bör enligt regeringen träda i kraft så snart som möjligt, vilket blir den 1 maj 2021, och upphöra att gälla vid utgången av december 2021. Lagen tillämpas på förmåner som lämnats under perioden den 1 januari–31 december 2021.

Förslaget om att förlänga skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda tillgodoser enligt regeringen riksdagens tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör se över hur bestämmelserna kan återinföras och återkomma till riksdagen med förslag (bet. 2020/21:SkU32, rskr. 2020/21:197). Regeringen anser därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Ytterligare utökning av möjligheterna till anstånd med inbetalning av skatt

Tillfälliga anståndsbestämmelser infördes under finanskrisen 2008–09 genom lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Möjligheten att bevilja anstånd enligt den lagen var tidsbegränsad, men lagen som sådan var inte tillfällig.

Med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 och dess konsekvenser har regeringen föreslagit ändringar i lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall i tre extra ändringsbudgetar för 2020 och i en extra ändringsbudget för 2021. I propositionen redogör regeringen för delar av

lagen med beaktande av de ändringar som trädde i kraft den 30 mars 2020. Sedan detta datum har det således varit möjligt för Skatteverket att bevilja s.k. tillfälliga anstånd. Syftet med anstånden är att dämpa tillfälliga likviditetsproblem som kan uppstå för i grunden livskraftiga företag med anledning av pandemin och åtgärderna för att begränsa smittspridningen.

Regeringen konstaterar att det likviditetsstöd som anstånden innebär har utnyttjats i mycket hög utsträckning och framhåller också att en kraftig utökning av det aktuella likviditetsstödet nyligen genomförts, där lagändringarna trädde i kraft den 5 februari 2021. Ändringarna innebär att anståndstiden för tillfälliga anstånd kan förlängas med som längst ett år. De innebär också att anstånd för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt som redovisas månadsvis får beviljas för högst sex redovisningsperioder (sex kalendermånader) vardera, i stället för högst tre redovisningsperioder som tidigare har gällt. Anstånd för mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis får vidare beviljas för högst två redovisningsperioder (sex kalendermånader), i stället för högst en redovisningsperiod som tidigare har gällt. Anstånd för nu nämnda skatter och avgifter får slutligen beviljas även för redovisningsperioder som infaller under oktober–december 2020, utöver januari–september 2020 som tidigare har gällt.

Anstånd ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder

Med hänsyn till den allvarliga situation som delar av det svenska näringslivet fortfarande befinner sig i och andra delar befaras hamna i bedömer regeringen att det finns anledning att överväga ytterligare extraordinära åtgärder som ska komplettera redan genomförda anpassningar av regelverket för tillfälliga anstånd. Ett effektivt sätt att i ännu högre grad underlätta för företagen i den rådande situationen är enligt regeringen att ytterligare utöka det högsta antalet redovisningsperioder som anstånd kan beviljas för. Företag som i grunden är sunda och livskraftiga bedöms därmed få ännu större möjligheter till anstånd med inbetalning av skatter och avgifter. Regeringen föreslår därför att anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter ska kunna beviljas för högst sju redovisningsperioder. Anstånd med inbetalning av dessa skatter och avgifter samt mervärdesskatt som redovisas månadsvis ska kunna beviljas även för redovisningsperioder som infaller under januari 2021. Den bortre tidsgränsen för den ursprungliga anståndstiden för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter samt mervärdesskatt som redovisas månadsvis eller kvartalsvis ska senareläggas till den 12 mars 2022.

Förslaget medför ändringar i 1 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt.

Anståndsavgiften ska sänkas

I propositionen hänvisar regeringen till att riksdagen har ställt sig bakom det som finansutskottet anfört om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag om att sänka den årliga sammantagna räntekostnaden för anstånd med inbetalningar (bet. 2020/21:FiU40 punkt 2, rskr. 2020/21:175). Riksdagen anför bl.a. att regeringens förslag till åtgärder ska

säkerställa att räntekostnaden sänks i nivå med den reglering som gällde före den 5 februari 2021, och att detta skulle innebära en betydligt lägre kostnad för de företag som fortfarande är i behov av stöd.

I propositionen anför regeringen att den som har beviljats ett s.k. tillfälligt anstånd ska betala dels den kostnadsränta som enligt skatteförfarandelagen gäller vid anstånd, dels en anståndsavgift. Enligt de bestämmelser som gällde före den 5 februari 2021 togs anståndsavgift ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad fr.o.m. den sjunde månaden efter att anstånd beviljats. Detta innebar en sammantagen kreditkostnad som för aktiebolag motsvarar en avdragsgill årsränta på 3,1 procent vid nuvarande basränta. Enligt de bestämmelser som trädde i kraft den 5 februari 2021 tas anståndsavgift ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad fr.o.m. månaden efter det att anstånd beviljats. Detta innebär en sammantagen kreditkostnad som för aktiebolag motsvarar en avdragsgill årsränta på 4,6 procent vid nuvarande basränta.

För att sänka den sammantagna kreditkostnaden föreslår regeringen att nivån på anståndsavgiften sänks och att anståndsavgift tas ut med 0,1 procent i stället för som nu med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad. Förslaget bedöms innebära att den sammantagna kreditkostnaden för tillfälliga anstånd sänks till en nivå som för aktiebolag motsvarar en avdragsgill årsränta på 3,1 procent vid nuvarande basränta, dvs. i nivå med den reglering som gällde före den 5 februari 2021.

Förslaget medför ändringar i 5 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Förslaget om en sänkning av nivån på anståndsavgiften innebär enligt regeringen att riksdagens tillkännagivande tillgodoses. Regeringen anser därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen anser att ändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Ett tidigt ikraftträdande bedöms viktigt bl.a. för att företag så snart som möjligt ska kunna ta del av det utökade likviditetsstöd som förslaget innebär, och mot bakgrund av att bestämmelserna som innebär en sänkning av nivån på anståndsavgiften föreslås få en retroaktiv verkan. Därför föreslår regeringen att lagen ska träda i kraft den 26 april 2021. Vidare föreslås att bestämmelserna om anståndsavgift i den nya lydelsen även ska tillämpas på beslut om anstånd som avser ansökningar som har lämnats in efter den 4 februari 2021, eller ansökningar som har lämnats in före den 5 februari 2021 och som bara har kunnat beviljas efter den 4 februari 2021. Bestämmelserna om anståndsavgift i den nya lydelsen ska också tillämpas på beslut om förlängning av anståndstid som har fattats efter den 4 februari 2021.

Motionen

I kommittémotion 2020/21:3978 av Jakob Forssmed m.fl. (KD) välkomnar motionärerna regeringens föreslagna åtgärder i propositionen, men menar att regeringen agerar sent och inte tillräckligt kraftfullt.

Regeringens förslag om att införa ett riktat statsbidrag till kommunerna för avgiftsfria och smittsäkra lovaktiviteter under lovtillfällena 2021 är enligt motionärerna ett lovvärt och efterlängtat initiativ. Motionärerna framhåller att coronakrisen har gjort att många barn och unga tappat viktiga gemenskaper med kamrater och närvarande vuxna och förstärkt en redan oroande utveckling som fanns före pandemin kring barns och ungas fysiska aktivitet. De begränsningar av aktiviteter som införts under pandemin, och de ekonomiska begränsningar som uppstår när en familjemedlem förlorar sitt jobb på grund av den ekonomiska kris som följt i pandemins spår, har förvärrat situationen ytterligare. Motionärerna menar därför att det är viktigt att insatser för att ändra denna utveckling inte begränsas till skolloven. Den negativa utveckling som coronakrisen innebär för barns och ungas fysiska och psykiska hälsa gör det enligt motionärerna än mer angeläget att införa den reform som motionärerna förordar. Mot den bakgrunden vill motionärerna att utformningen och omfattningen av regeringens föreslagna stöd till barns och ungas fritidsaktiviteter utvärderas.

Utskottsinitiativ om höjd låneram för Folkhälsomyndighetens beredskapsinvesteringar

Riksdagen har bemyndigat regeringen att under 2021 som beredskapsinvestering ingå avtal om vaccin mot sjukdomen covid-19 (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:SoU1, rskr. 2020/21:156). Riksdagen har även bemyndigat regeringen att för 2021 besluta att Folkhälsomyndigheten får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 11 000 000 000 kronor (prop. 2020/21:121, bet. 2020/21:FiU44, rskr. 2020/21:229).

Sverige deltar i Europeiska kommissionens samarbete kring gemensamma förköpsavtal om vaccin mot covid-19. Fyra vacciner har hittills godkänts för användning i Europa och Sverige. Kommissionen har som ambition att unionens avtalsportfölj ska omfatta såväl olika teknologier och verkningsmekanismer som avtal om vaccindoser även för 2022 och 2023. För att säkerställa tillgången till effektiva och säkra vacciner även för kommande år, och med beaktande av framtida eventuella virusmutationer, är det nödvändigt att Sverige har möjlighet att ingå ytterligare avtal om vaccin mot covid-19.

Utgifter för avtal om vaccin mot covid-19 finansieras från Folkhälsomyndighetens låneram för beredskapsinvesteringar. För att Sverige ska ha möjlighet att delta i respektive ingå nödvändiga vaccinavtal behöver låneramen ökas med 10 000 000 000 kronor. Utskottet föreslår därför att regeringen bemyndigas att för 2021 besluta att Folkhälsomyndigheten får ta

upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 21 000 000 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlar den sjätte extra propositionen med förslag till ändringar i statens budget för 2021. Utskottet noterar att även om arbetet med vaccinering mot covid-19 pågår så är smittspridningen fortfarande på en hög nivå och de skärpta restriktionerna kvarstår. Utskottet noterar också att smittspridningen fortsätter att få betydande konsekvenser för samhället och den ekonomiska tillväxten. I likhet med regeringen anser utskottet att det finns behov av att skyndsamt vidta fler åtgärder för att begränsa smittspridningen, skydda riskgrupper, förlänga och förstärka stöd till företag, kultur och idrott samt i övrigt dämpa de negativa konsekvenserna av smittspridningen i samhället. Utskottet välkomnar därför regeringens förslag om att förlänga skatte- och avgiftsfriheten för förmån av fri parkering och gåva till anställda, utöka möjligheten till tillfälliga anstånd med inbetalning av skatt och sänka nivån på anståndsavgiften. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag. Utskottet ställer sig också bakom de förslag till ändrad inkomstberäkning samt ändrade utgiftsramar och ändrade och nya anslag som regeringen föreslår. Utskottet konstaterar att regeringen nu återkommer till riksdagen med förslag om ett nytt evenemangsstöd i linje med det tillkännagivande som riksdagen nyligen lämnat till regeringen. Utskottet noterar samtidigt att regeringen bedömer att tillkännagivandet inte är slutbehandlat. Utskottet förutsätter att stödet ska omfatta evenemang som planeras äga rum under perioden juni–december 2021 i enlighet med vad riksdagen beslutade i tillkännagivandet till regeringen.

Förslagen innebär att anvisade medel på statens budget ökar med 23,3 miljarder kronor 2021 och att statens inkomster minskar med 3,2 miljarder kronor 2021. Statens finansiella sparande försämras med 23,8 miljarder kronor 2021, vilket motsvarar 0,5 procent av BNP, och statens lånebehov ökar med 26,4 miljarder kronor 2021.

När det gäller regeringens förslag om ett riktat statsbidrag för lovaktiviteter konstaterar utskottet att många barn och unga har fått avstå aktiviteter och socialt umgänge med andra barn och unga till följd av spridningen av covid-19, och att de även riskerar att bli utan meningsfulla aktiviteter under loven, vilket kan bidra till social isolering. Utskottet anser, i likhet med regeringen, att regeringens förslag om att införa ett riktat statsbidrag till kommunerna för lovaktiviteter kan underlätta barns och ungas situation och livsförutsättningar.

Mot bakgrund av vad som har redovisats ovan om behov av utökad låneram för Folkhälsomyndighetens beredskapsinvesteringar föreslår utskottet, med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen, att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2021 besluta att Folkhälsomyndigheten får ta upp lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 21 000 000 000 kronor.

Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Reservation

Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (KD)

av Jakob Forssmed (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Ändringar i statens budget för 2021

=utskottet

Lagstiftning som ligger till grund för ändringar i statens budget

=utskottet

Utvärdering av regeringens förslag

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3978 av Jakob Forssmed m.fl. (KD).

Ställningstagande

De satsningar som föreslås i propositionen är välkomna, men jag anser att regeringen agerar sent och inte tillräckligt kraftfullt. De stödåtgärder som regeringen satt in under den ekonomiska kris som följt av coronapandemin har präglats av sena besked, krångliga regler och utdragna handläggningstider. De förstärkningar och förlängningar som gjorts av stöden har skett för någon eller några månader i taget, vilket ytterligare bidragit till ett lapptäcke av olika regler och krav för företagen att leva upp till och för de handläggande myndigheterna att planera för. Kristdemokraterna har efterfrågat tidigare och mer långsiktiga besked. Företagen behöver klara och tydliga besked, och myndigheterna som handlägger stöden behöver arbetsro – inte fler kortsiktiga justeringar.

Regeringens förslag om ett riktat statsbidrag till kommunerna för avgiftsfria och smittsäkra lovaktiviteter under lovtillfällena 2021 är lovvärt och efterlängtat. Coronakrisen har gjort att många barn och unga tappat viktiga gemenskaper med kamrater och närvarande vuxna och förstärkt en redan oroande utveckling som fanns före pandemin kring barns och ungas fysiska aktivitet. Därför är det viktigt att stödet inte bara begränsas till skolloven. För att möta den negativa utvecklingen kring barns och ungas fysiska aktivitet har Kristdemokraterna i flera budgetar avsatt drygt 800 miljoner kronor per år för att införa ett fritidskort till alla barn mellan årskurs 2 och 9, laddat med ett

ekonomiskt stöd för deltagaravgifter i ledarledda aktiviteter i det svenska föreningslivet samt kulturskolan, detta för att alla barn ska få goda möjligheter att delta i idrott eller annan föreningsverksamhet – även utanför loven. Med tanke på den negativa utveckling som coronakrisen innebär för barns och ungas fysiska och psykiska hälsa är det än mer angeläget att denna reform införs. Mot bakgrund av detta bör utformningen och omfattningen av stödet till barns och ungas fritidsaktiviteter utvärderas. Detta bör regeringen ges till känna.

Kristdemokraterna välkomnar stöd till kulturen och idrotten. Men precis som i tidigare ändringsbudgetar där regeringen fördelat stöd till kultur och idrott glöms det breda civilsamhället bort – vilket Kristdemokraterna påpekat upprepade gånger. Civilsamhällets organisationer omnämns förvisso som eventuella mottagare av det nya evenemangsstödet eller arrangörer av lovaktiviteter för barn, men i övrigt lyser stöd till denna sektor med sin frånvaro – trots att även dessa föreningar, samfund och organisationer drabbas av intäktsbortfall som en följd av coronakrisen. Kristdemokraterna föreslog tillsammans med Vänsterpartiet ett utskottsinitiativ för ett förbättrat och ökat stöd till det breda civilsamhället – ett krav som också vann riksdagens bifall i enighet. Det är allvarligt att regeringen ännu inte svarat upp mot detta krav från riksdagen. Trots att medel föreslås fördelas till flera delar av kulturlivet och till idrotten i denna proposition är civilsamhället återigen bortglömt.

Särskilda yttranden

1. Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (SD)

Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD) och Charlotte Quensel (SD) anför:

Det är positivt med de förlängningar av stöd, ersättningar och åtgärder som propositionen innehåller. Det borde dock ha skett tidigare och inte krävts att oppositionen aktivt pressat regeringen framför sig i frågorna.

Att kostnaden för anstånd med inbetalning av skatt reduceras är en effektiv åtgärd. Likt vad Sverigedemokraterna argumenterade för i samband med att anståndsavgiften behandlades av finansutskottet i januari ges företag andrum och en möjlighet att få igång verksamheten, samtidigt som kostnaden för staten är låg. Sverigedemokraterna menade då att det inte fanns skäl att ge företagen en högre kostnadsbörda än tidigare och föreslog att den sammantagna årliga kreditkostnaden fortsatt bör vara 3,1 procent, detta genom en justering av anståndsavgiften.

Det är därför angenämt att vi nu kan behandla ett förslag som innebär just det som Sverigedemokraterna föreslog, vilket innebär att den sammantagna kreditkostnaden för företag som ansöker om, och beviljas, anstånd med inbetalning av skatt sjunker från 4,6 procent till 3,1 procent.

Sverigedemokraterna ifrågasätter inte regeringens bedömning att den 26 april 2021 är det tidigaste datumet för bestämmelserna om anståndsavgift att träda i kraft, även om det framöver kommer att bli aktuellt att följa upp regeringens informationsinsatser om de retroaktiva anstånden.

Sverigedemokraterna har även tidigare lyft problematiken med att om företag gör bedömningen att verksamheten inte kommer att ha återgått till normala nivåer när anståndstiden för inbetalningen av skatt har löpt ut är risken överhängande att dessa företag avvecklar verksamheten, vilket i sin tur kan leda till att staten får bära kostnaden för anståndet. Vi står fast vid att en bättre lösning är att företag kan amortera av skulden under en kortare period parallellt med att verksamheten tar fart.

När det gäller delar av stödet till kultur och idrott vill Sverigedemokraterna framhålla att de ekonomiska konsekvenserna för stiftelsemuseerna, liksom för samhället i övrigt, har varit svåra. Skansen har bl.a. meddelat att man har svårt att klara av sitt uppdrag under pandemin, och man har ett stort underhållsbehov av sin samling av byggnader, som också är av nationellt intresse. Av denna anledning kan det finnas anledning att se över stödnivåerna framöver, även om det är positivt att stödet nu utökas.

2. Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (V)

Ilona Sztatmari Waldau (V) anför:

I propositionen föreslås att den tillfälliga skatte- och avgiftsfriheten för förmån av fri parkering i anslutning till arbetsplatsen och för gåvor till anställda som gällde under en del av 2020 förlängs till att gälla även under 2021. För gåvor föreslås skattefriheten gälla upp till ett sammantaget värde om 2 000 kronor per anställd. Det föreslås även att s.k. tillfälliga anstånd med inbetalning av skatt ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder och att nivån på anståndsavgiften ska sänkas. Dessutom innehåller propositionen förslag till ändringar i statens budget för 2021. Medel föreslås för att förlänga ersättningar inom sjukförsäkringen och för sjuklönekostnader. Vidare föreslås medel för att förlänga omställningsstödet, omsättningsstödet till enskilda näringsidkare och stödet till handelsbolag.

I fråga om omställningsstöden och omsättningsstöden anser vi att kravet på en minskad sammanlagd nettoomsättning under perioden borde vara 50 procent i stället för den nuvarande nivån 30 procent.

Vi vill understryka att vi efterfrågar ett mer balanserat svar på den ekonomiska krisen. Det är inte hållbart att ge stöd till näringslivet på hundratals miljarder kronor samtidigt som det råder stor resursbrist inom t.ex. äldreomsorgen och sjukvården. Många hushåll har drabbats hårt av krisen i spåren av ökad arbetslöshet och extrajobb som kanske har försvunnit. Vänsterpartiet har, och kommer att lägga en rad förslag i syfte att stärka hushållens ekonomi, stärka välfärden och för att pressa ned arbetslösheten.

Vi har inget att erinra mot att Folkhälsomyndigheten får en utökad låneram för att Sverige ska kunna delta i vaccinupphandlingar för 2022 och 2023. Vi anser däremot att EU på alla sätt måste arbeta för att få ned kostnaden för vaccinet. Vi har kunnat se hur länder inom EU har förlitat sig på det billigaste vaccinet, vilket påverkat andra medlemsstater när det vaccinet pausats. Priset spelar roll för tillgången till vaccin, både inom och utom EU. EU borde också säga ja till de framställningar som gjorts för att länder och företag ska kunna frångå immaterialrätten tillfälligt för att under pandemin importera eller tillverka generiska vaccin, läkemedel och tester för covid-19. I sammanhanget är det också värt att nämna att både EU och Sverige bidragit till finansiering av forskning om vaccin och covid-19. Denna finansiering borde också avspeglas i prissättningen av vaccin.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:166 Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda (avsnitt 2.1 och 4).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall (avsnitt 2.2 och 5).
3. Riksdagen godkänner ändrad beräkning av inkomster i statens budget för 2021 (avsnitt 7.1 och tabell 7.1).
4. Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar ändrade och nya anslag enligt tabell 1.1.

Följdmotionen

2020/21:3978 av Jakob Forssmed m.fl. (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera utformningen och omfattningen av stödet till barns och ungas fritidsaktiviteter och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens förslag till ändrad inkomstberäkning, ändrade utgiftsramar och ändrade och nya anslag

Tabell 1 Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden och ändrade och nya anslag 2021

Tusental kronor

Utgiftsområde/anslag		Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå
1	Rikets styrelse	16 354 164	105 200	16 459 364
5:1	Länsstyrelserna m.m.	3 897 089	105 200	4 002 289
3	Skatt, tull och exekution	12 678 921	120 000	12 798 921
1:1	Skatteverket	8 288 985	120 000	8 408 985
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	116 917 004	396 400	117 313 404
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	31 716 986	106 400	31 823 386
2:1	Folkhälsomyndigheten	500 005	90 000	590 005
4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	525 151	200 000	725 151
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	102 830 400	6 070 000	108 900 400
1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	39 518 912	850 000	40 368 912
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	7 300 000	5 200 000	12 500 000
2:1	Försäkringskassan	9 212 424	20 000	9 232 424
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	103 578 007	850	103 578 857
1:2	Föräldraförsäkring	47 651 790	850	47 652 640
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	18 685 875	2 424 600	21 110 475
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	1 969 084	840 000	2 809 084
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 719 049	40 000	1 759 049
2:1	Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner	1 116 333	10 600	1 126 933
5:2	Ersättning och bidrag till konstnärer	582 831	188 000	770 831

Utgiftsområde/anslag		Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå
8:1	Centrala museer: Myndigheter	1 400 991	65 000	1 465 991
8:2	Centrala museer: Stiftelser	268 714	28 000	296 714
8:3	Bidrag till vissa museer	71 019	21 000	92 019
10:1	Filmstöd	613 444	212 000	825 444
13:1	Stöd till idrotten	2 301 811	1 020 000	3 321 811
18	Samhällsplanering, bostadsförörjning och byggande samt konsumentpolitik	5 585 679	2 000	5 587 679
1:4	Boverket	349 583	2 000	351 583
24	Näringsliv	71 101 253	14 144 000	85 245 253
1:23	Stöd till enskilda näringsidkare	8 700 000	2 000 000	10 700 000
1:24	Omställningsstöd	31 900 000	8 500 000	40 400 000
1:26	Stöd till handelsbolag	1 892 000	644 000	2 536 000
1:28	Evenemangsstöd	0	3 000 000	3 000 000
	Summa anslagsförändringar på ändringsbudget		23 263 050	

Tabell 2 Specifikation av ändrad beräkning av statens inkomster för 2021*Tusental kronor*

Inkomsttitel		Godkänd beräkning	Ny beräkning	Bruttoeffekt av åtgärd på inkomstsidan
1111	Statlig inkomstskatt	49 800 443	49 777 443	-23 000
1115	Kommunal inkomstskatt	783 111 174	783 062 674	-48 500
1217	Allmän löneavgift	214 902 040	214 853 540	-48 500
1321	Skatt på företagsvinster	131 071 148	130 791 148	-280 000
1612	Restförda skatter, företag	-4 896 477	-4 986 477	-90 000
1931	Anstånd	21 000 000	18 400 000	-2 600 000
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet	2 130 074	2 040 074	-90 000

BILAGA 3

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda

Härigenom föreskrivs följande.

1 § I denna lag finns bestämmelser om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för vissa förmåner som erhålls på grund av tjänst.

2 § Förmån av fri parkering i anslutning till arbetsplatsen ska inte tas upp till beskattning enligt inkomstskattelagen (1999:1229) trots vad som föreskrivs om förmåner i 11 kap. den lagen.

3 § Förmån av gåva eller gåvor till en anställd ska till den del gåvornas värde sammantaget uppgår till högst 2 000 kronor inte tas upp till beskattning enligt inkomstskattelagen (1999:1229). Detta gäller utöver vad som föreskrivs om förmån av gåva till anställda i 11 kap. 14 § första stycket den lagen.

Första stycket gäller inte gåvor som lämnas i pengar.

4 § Förmån som är skattefri enligt denna lag ska inte heller tas upp till beskattning enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.

5 § Förmån som avses i denna lag är avgiftsfri enligt socialavgiftslagen (2000:980), lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2021.
 2. Lagen tillämpas på förmåner som lämnas efter den 31 december 2020.
 3. Lagen upphör att gälla vid utgången av december 2021.
 4. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för förmåner som har lämnats under perioden 1 januari–31 december 2021.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 1 och 5 §§ lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) bevilja anstånd för redovisningsperioder som infaller under januari–december 2020 med inbetalning av

1. avdragen skatt och arbetsgivaravgifter som ska redovisas i en arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 19 § 1 skatteförfarandelagen, och

2. mervärdesskatt som ska redovisas i en sådan deklaration som avses i 26 kap. 5 § skatteförfarandelagen, och vars redovisningsperiod är en kalendermånad eller ett kalenderkvartal enligt 26 kap. 10 och 11 §§ samma lag.

Anstånd enligt första stycket 1 respektive 2 får beviljas för högst *sex* redovisningsperioder vardera om redovisningsperioden är en kalendermånad. Anstånd enligt första stycket 2 får dock beviljas för högst två redovisningsperioder om redovisningsperioden är ett kalenderkvartal.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 12 februari 2022. Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) bevilja anstånd för redovisningsperioder som infaller under januari 2020–januari 2021 med inbetalning av

Anstånd enligt första stycket 1 får beviljas för högst *sju* redovisningsperioder. Anstånd enligt första stycket 2 får beviljas för högst *sex* redovisningsperioder om redovisningsperioden är en kalendermånad, och för högst två redovisningsperioder om redovisningsperioden är ett kalenderkvartal.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 12 mars 2022. Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

5 §²

Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 eller 1 a § betala en avgift

Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 eller 1 a § betala en avgift

¹ Senaste lydelse 2021:52.

² Senaste lydelse 2021:52.

(anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad från och med månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas enligt 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

Anståndsavgiften ska betalas senast den förfallodag som avses i 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften betalas senast den förfallodag som avses i den bestämmelsen.

Anståndsavgiften ska vid tillämpning av inkomstskattelagen (1999:1229) behandlas som ränta enligt 65 kap. 7 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

(anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,1 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad från och med månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas enligt 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

-
1. Denna lag träder i kraft den 26 april 2021.
 2. Bestämmelserna i 5 § i den nya lydelsen ska även tillämpas på beslut om anstånd som avser ansökningar som har
 - a) lämnats in efter den 4 februari 2021, eller
 - b) lämnats in före den 5 februari 2021 och som bara har kunnat beviljas efter den 4 februari 2021.
 3. Bestämmelserna i 5 § i den nya lydelsen ska även tillämpas på beslut om förlängning av anståndstid som har fattats efter den 4 februari 2021.